

P R A V I L N I K
O POKRETANJU, PROMJENAMA I EVALUACIJI STUDIJSKIH PROGRAMA
NA INTERNACIONALNOM UNIVERZITETU U SARAJEVU

Broj: IUS-SENAT-11-814/23

Na osnovu člana 61. stav (1) tačka d) i 93. stav (5) Zakona o visokom obrazovanju („Službene novine Kantona Sarajevo“, broj 36/22) i člana 81. Statuta Internacionalnog univerziteta u Sarajevu (u daljnjem tekstu: Statut), broj IUS-SENAT-11-1980/2018 od 13. 08. 2018. godine, Senat Internacionalnog univerziteta u Sarajevu (u daljnjem tekstu: Senat), na sjednici održanoj u Sarajevu 16. 03. 2023. godine, usvojio sljedeći

P R A V I L N I K

O POKRETANJU, PROMJENAMA I EVALUACIJI STUDIJSKIH PROGRAMA NA INTERNACIONALNOM UNIVERZITETU U SARAJEVU

Član 1. **(Predmet Pravilnika)**

(1) Ovim pravilnikom definiše se postupak pokretanja/usvajanja novih studijskih programa, te načini promjene i evaluacije postojećih studijskih programa na svim ciklusima studija, kao i drugih oblika obrazovanja, koji se izvode na organizacionim jedinicama na Internacionalnom univerzitetu u Sarajevu (u daljem tekstu: Univerzitet), a u cilju osiguranja potrebnog nivoa kvalitete.

(2) Pravilnikom se uređuju i načini ukidanja ili privremene obustave postojećih studijskih programa ili predmeta na studijskim programima.

Član 2. **(Područje primjene)**

(1) Postupak regulisan ovim pravilnikom se primjenjuje na svim organizacionim jedinicama i studijskim programima u naučno-nastavnom procesu svih ciklusa studija kao i drugim oblicima obrazovanja koji se izvode na Univerzitetu.

(2) Postupkom se definiše i propisuje način dokumentovanja informacija, nadležnosti, odgovornosti, redoslijed, rokovi za redovno praćenje, pregled, preispitivanje, izmjene, dopune, osavremenjavanje i evaluacija studijskih programa na svim ciklusima i drugim oblicima obrazovanja koji se izvode na Univerzitetu.

Član 3. **(Komisija za nastavni plan i program – Kurikulum komisija)**

(1) Komisija za praćenje nastavnih planova i programa (Kurikulum komisija), kao stalna univerzitetska komisija koju imenuje rektor, razmatra prijedloge i daje mišljenje za uvođenje novih studijskih programa. Takođe razmatra prijedloge i daje mišljenje za izmjene i dopune postojećih studijskih programa koje mogu uključiti veće ili manje izmjene studijskog programa koji se razmatra.

(2) Zahtjevi za veće izmjene studijskog programa podnose se Kurikulum komisiji na razmatranje najkasnije do 31. marta tekuće akademske godine, a ukoliko budu usvojene, izmjene se mogu realizovati počevši od naredne akademske godine.

(3) Zahtjevi za manje izmjene studijskog programa podnose se Kurikulum komisiji do 15. juna radi eventualnog usvajanja za zimski semestar, a do 15. decembra za ljetni semestar.

(4) Kurikulum komisija se, po pravilu, sastaje u prvoj polovini aprila, radi razmatranja prijedloga za veće izmjene studijskih programa, kao i uvođenje novih studijskih programa, a u drugoj polovini juna i drugoj polovini decembra razmatra prijedloge za manje izmjene studijskih programa.

(5) Način rada i izbor članova Kurikulum komisije definisan je Poslovnikom o radu Kurikulum Komisije.¹

Član 4. (Studijski program)

(1) Studijski program znači zaokruženu cjelinu učenja koja vodi ka konkretnoj kvalifikaciji.

(2) Studijski program je predstavljen nastavnim planom i programom, odnosno listom obaveznih i izbornih predmeta čijim savladavanjem se postižu planirani ishodi učenja i ostvaruje pravo na dobijanje odgovarajuće kvalifikacije. Nastavni plan i program pokriva jednu ili više naučnih ili umjetničkih oblasti, čija realizacija kroz naučno/umjetničko-nastavni proces dovodi do sticanja jednog od tri akademska nivoa u skladu sa Bolonjskom deklaracijom.

(3) Studijski program može imati jedno ili više studijskih usmjerenja. U ovom slučaju se uz glavnu kvalifikaciju, odnosno stručno i naučno zvanje koje se stiče po uspješnom okončanju studija, dodaje crtica sa odgovarajućim nazivom studijskog usmjerenja.

(4) Studijski program u formi dokumenta mora da sadrži:

- a) Naziv studijskog programa;
- b) Nositelj studijskog programa;
- c) Naziv tijela odgovornog za realizaciju studijskog programa;
- d) Naučna/umjetnička oblast;
- e) Položaj studijskog programa u strukturi IUS-a;
- f) Uvodne napomene o studijskom programu, odnosno potrebama profesionalnog sektora, na nivou najnovijih naučnih spoznaja i na njima temeljenih znanja i vještina. Ovaj segment sadrži i referiranje na strateške ciljeve navedene u Strategiji razvoja visokog obrazovanja Kantona Sarajevo kao i aktuelne Strategije IUS-a;
- g) Podatke o vanjskim i unutrašnjim zainteresovanim stranama uključenim u kreiranje, realizaciju i/ili evaluaciju studijskog programa;
- h) Ciklus studija;
- i) Ciljevi studijskog programa;
- j) Ishodi učenja studijskog programa u smislu znanja, vještina i kompetencija, u skladu

¹ IUS SENAT-11-3324/14

- sa Osnovama kvalifikacijskog okvira u Bosni i Hercegovini;
- k) Referiranje sadržaja studijskog programa na odgovarajuće Osnova kvalifikacijskog okvira² u Bosni i Hercegovini i „Dublinske deskriptore“³;
 - l) Ukupan broj ECTS koji se stiče po uspješnom okončanju studijskog programa;
 - m) Trajanje studija;
 - n) Jezik na kojem se studij izvodi;
 - o) Uslovi i kriteriji za upis studenata;
 - p) Kvalifikacija – stručno i naučno zvanje koje se stiče po uspješnom okončanju studija;
 - q) Modalitet izvođenja studija (redovno/vanredno);
 - r) Način izvođenja studija (nastavni prostor visokoškolske ustanove/na daljinu/kombinovano/u prostorima drugih poslovnih subjekata u slučaju izvođenja dualnog obrazovanja);
 - s) Sredstva za realizaciju studijskog programa u skladu sa „Standardima i normativima za obavljanje djelatnosti visokog obrazovanja na području Kantona Sarajevo“:
 - i. Osoblje,
 - ii. Objekti/Prostor,
 - iii. Oprema;
 - t) Spisak obaveznih predmeta i izbornih predmeta, sa podacima o njihovom sadržaju, preduslovima i broju studijskih sati potrebnih za njihov završetak izraženih u jedinici ECTS⁴, koja predstavlja kreditnu vrijednost svakog predmeta;
 - u) Kriteriji za upis narednih semestara, odnosno narednih studijskih godina, i način završetka studija uključujući sve posebne smjerove u okviru studijskog programa,
 - v) Matrica ishoda učenja stečene kvalifikacije;
 - w) Nastavni plan i program:
 - i. Nastavni plan i program predmeta na b/c/s i engleskom jeziku,
 - ii. Podaci o teorijskoj i praktičnoj nastavi, praktičnom radu, studentskoj praksi, završnom radu, itd.;
 - x) Sistem internog osiguranja kvaliteta;
 - y) Ocjenjivanje i vrednovanje rada studenata uključujući kriterije ocjenjivanja;
 - z) Profesionalne i karijerne mogućnosti diplomiranih studenata;
 - aa) Mobilnost i priznavanje ostvarenih ECTS studenata na razmjeni (dolazeći/odlazeći);
 - bb) Opis diplome i dodatka diplomi po uspješnom okončanju studija.

Član 5.

(Promjene studijskog programa)

Izmjene i dopune studijskih programa mogu biti:

- a) Manje promjene studijskog programa su ograničenog obima, kao što je manja promjena sadržaja nastavnog plana i programa, kojom se ne mijenja bitno studijski

² Jezgro Evropskog kvalifikacionog okvira (EQF), kao i Kvalifikacionog okvira Bosne i Hercegovine (NQF) se sastoji od osam zajedničkih referentnih nivoa u kojima se klasifikuju znanja, vještine i kompetencije čijim savladavanjem se postižu zacrtani ishodi učenja. Ovih osam nivoa Kvalifikacijskog okvira generički obuhvata sve nivoe i tipove obrazovanja i djeluje kao sredstvo prepoznavanja, te razumijevanja upoređivanja kvalifikacija.

³ U slučaju osnivanja novih studijskih programa ili samoevaluacije postojećih, obavezno je priložiti matrice date u obrascima, koji čine sastavni dio pravilnika.

⁴ European Credit Transfer and Accumulation System (ECTS)

program, odnosno konačne kompetencije studenata na nivou obaveznih predmeta, odnosno njihove kvalifikacije ili stručni profil, te ne predstavljaju dodatno opterećenje za studente;

- b) Veće promjene studijskog programa podrazumijevaju izmjene i dopune nastavnog plana i programa kojima se mijenja naziv studijskog programa, utvrđeni ciljevi studijskog programa, ishodi učenja, trajanje studija, sadržaj obaveznih predmeta, te stručno i naučno zvanje koje se stiče po završetku studija;
- c) Suštinske promjene studijskog programa su one koje bitno mijenjaju studijski program, te se smatraju novim studijskim programom za koji je predviđen poseban postupak opisan dalje u ovom pravilniku.

Član 6.

(Osavremenavanje studijskih programa)

Redovno osavremenavanje predmeta, kao što je unapređenje nastavnih metoda predmeta, praćenje novih naučnih spoznaja i savremene literature, i sl., ne smatra se ni većim ni manjim izmjenama, niti dopunama studijskog programa, nego se smatra dijelom unutrašnjeg unapređenja sistema kvaliteta na Univerzitetu. Ovakvim izmjenama se smatraju i izmjene u šiframa predmeta, ispravke manjih tehničkih grešaka i slično.

Član 7.

(Podnošenje zahtjeva za promjene i dopune postojećeg studijskog programa)

(1) Podnošenjem zahtjeva za izmjene postojećeg studijskog programa započinju aktivnosti u ovom postupku. Zahtjev za izmjenu postojećeg studijskog programa u svojstvu predlagača može podnijeti dekan fakulteta na kojem se izvodi studijski program ili koordinator studijskog programa.

(2) Predlagač navodi razloge zbog kojih se provode promjene i/ili dopune studijskog programa, a oni mogu biti zasnovani na: zakonskoj obavezi, usklađivanju studijskog programa sa strateškim ciljevima Univerziteta, novim naučnim spoznajama, promjenama na tržištu rada, zaključcima donesenim na osnovu provedenih anketa, analiza i preispitivanja studijskog programa, preporuka za poboljšanje proisteklih iz interne ili eksterne evaluacije, te donesenih korektivnih mjera, kao i mišljenjima unutrašnjih i vanjskih zainteresovanih strana (npr. studenta i/ili njihovih organizacija, predstavnika privrede, profesionalnih udruženja i sl.).

(3) Zahtjev se podnosi Uredu za osiguranje kvaliteta u elektronskoj formi, pri čemu se koristi obrazac **F_252** koji čini sastavni dio ovog pravilnika. Predlagač je obavezan da se pridržava vremenskih rokova propisanih u članu 3. ovog pravilnika.

(4) Po prijemu zahtjeva iz stava (3) ovog člana, Ured za osiguranje kvaliteta provjerava kompletnost zahtjeva i isti prosljeđuje Kurikulum komisiji na razmatranje i davanje mišljenja. Kurikulum komisija daje mišljenje u skladu sa Poslovníkom o radu Kurikulum komisije. Mišljenje Kurikulum komisije se zatim, putem Ureda za osiguranje kvaliteta, dostavlja

nadležnom vijeću fakulteta i predlažaču, na dalju proceduru. Sekretar fakulteta dostavlja konačnu odluku Uredu za osiguranje kvaliteta, koji postupa po istoj, odnosno vrši izmjene u dokumentovanim informacijama (registar studijskih programa, nastavni programi i planovi te opisi predmeta, a dostupni su javno putem univerzitetske web stranice.)

Član 8.

(Postupak pokretanja i usvajanja novog studijskog programa)

(1) Prijedlog za pokretanje i usvajanje novog studijskog programa, po pravilu, daje vijeće fakulteta, dostavljajući prijedlog elaborata o osnivanju studijskog programa Uredu za osiguranje kvaliteta. Elaborat, koji mora sadržati sve elemente navedene u ovom Pravilniku, dostavlja se na obrascu **F-166** koji čini sastavni dio ovog Pravilnika. Elaborat se priprema na b/h/s i engleskom jeziku.

(2) Prijedlog za pokretanje novog studijskog programa mora biti usklađen sa Standardima i normativima za obavljanje djelatnosti visokog obrazovanja na području Kantona Sarajevo.

(3) Postupak opisan u stavu (2) prethodnog člana primjenjuje se identično i u slučaju osnivanja novog studijskog programa sa obavezom da vijeće fakulteta, nakon dobijanja pozitivnog mišljenja Kurikulum komisije, upućuje zahtjev na usvajanje Senatu Univerziteta.

(4) Prije donošenja konačne odluke Senata o uvođenju novog studijskog programa potrebno je pribaviti prethodnu saglasnost Upravnog odbora.

(5) U odluci Senata kojom se daje saglasnost za pokretanje novog studijskog programa obavezno se navodi naznaka o inicijalnoj akreditaciji novog studijskog programa, a koja ostaje na snazi nakon što je prva generacija studenata okončala studijski program.

(6) Analogno gore opisanom postupku provodi se i postupak osnivanja novih odsjeka na organizacionim jedinicama Univerziteta, a u skladu sa zakonom i podzakonskim aktima.

Član 9.

(Evaluacija studijskog programa)

(1) Evaluacija studijskog programa vrši se primjenom sistema internog osiguranja kvaliteta u skladu sa odredbama Zakona o visokom obrazovanju Kantona Sarajevo, Odlukama Agencije za razvoj visokog obrazovanja i osiguranja kvalitete (HEA), kao i internim pravilima IUS-a.

(2) Vijeće fakulteta inicira i vrši evaluaciju studijskog programa za sve cikluse studija. Postupak interne programske evaluacije (samoevaluacije) provodi se kontinuirano i najmanje jedanput po isteku trajanja ciklusa studija u kojem se realizira studijski program.

(3) Postupak interne programske evaluacije (samoevaluacije) za novi studijski program provodi se prvi put u akademskoj godini koja slijedi nakon što je prva generacija studenata okončala studijski program i mora biti završena u toj akademskoj godini.

(4) Periodično vrednovanje studijskih programa rezultira provođenjem procesa samoevaluacije i kreiranjem internog Izvještaja o samoevaluaciji studijskog programa (SER). To

je ujedno i preduslov za postupak eksterne evaluacije i u konačnici akreditaciju studijskog programa.

(5) Proces samoevaluacije studijskih programa, u skladu sa Kriterijima o akreditaciji Agencije i Evropskim standardima, podrazumijeva analizu i obradu sljedećih kriterija i indikatora:

1. Politika osiguranje kvaliteta studijskih programa	<p>1.1. Visokoškolska ustanova ima usvojenu i javno dostupnu politiku unutrašnjeg osiguranja kvaliteta studijskih programa kao dionjenog strateškog upravljanja.</p> <p>1.2. Ustanova ima izrađen akcioni plan realizacije strateških ciljeva koji precizira nosioce aktivnosti, odgovornosti, rokove praćenje, evaluaciju, reviziju i mjere za unapređenje.</p> <p>1.3. Politika podržava razvoj kulture kvalitete u kojoj svi unutarnji sudionici preuzimaju odgovornost za kvalitetu studijskih programa i definira način uključivanja vanjske sudionika u tome.</p> <p>1.4. Politika osiguravanja kvalitete studijskih programa su usmjerene napromociju istraživačkog rada, učenja i poučavanja, mobilnost i internacionalizaciju na studijskim programima, te sprečavanju plagijata publikacija nastavnika i završnih radova studenata na svim ciklusima studija.</p>
2. Kreiranje i usvajanje studijskih programa	<p>2.1. Visokoškolska ustanova ima uspostavljene procedure za kreiranje i usvajanje studijskih programa koji uključuju studente i sve zainteresirane strane</p> <p>2.2. Studijski programi trebaju biti usklađeni sa naučnim i obrazovnim standardima i dostignućima određene naučne/umjetničke oblasti, zahtjevima srodnih naučnih oblasti u cilju sticanja multidisciplinarnih znanja, zahtjevima tržišta rada, međunarodnim trendovima.</p> <p>2.3. Ciljevi studijskog programa i definirani ishodi učenja trebaju biti</p>

³ Vremenski period praćenja trendova je 3 godine.

	<p>jasno definirani i podudarni sa sadržajem studijskih programa i nivoom ciklusa studija i u skladu su sa strategijom ustanove.</p>
2.4.	<p>Ciljevi studijskog programa i ishodi učenja su uporedivi sa istim i/ili sličnim programima na visokoškolskim ustanovama u BiH i inostranstvu.</p>
2.5.	<p>Ishodi učenja utvrđeni i navedeni na svakom nivou studijskog programa te su povezani sa standardima kvalifikacija, Kvalifikacijskim okvirom u BiH, te Okvirom kvalifikacija Evropskog prostora visokog obrazovanja (FQ-EHEA).</p>
2.6.	<p>Nastavni plan i program sadrži minimalno: pregled obaveznih i izbornih predmeta, okvirni sadržaj nastavne materije za svaki od predmeta (poželjno podijeljenu prema broju sedmica/nastavnih jedinica u sklopu jednog semestra), opterećenje studenta po predmetu, bodovnu vrijednost svakog predmeta iskazanu u skladu sa ECTS-om, načine provjere i vrednovanja kontinuiranog sticanja znanja studenta, bodovnu ECTS vrijednost završnog rada na I, II i III ciklusa studija, ovisno o statusu ustanove, metode osiguranja kvaliteta, listu obavezne i dopunske literature za svaki pojedini predmet, obaveznu i specifičnu opremu za izvođenje programa/predmeta prema zahtjevima naučne/umjetničke oblasti.</p>
2.7.	<p>Visokoškolska ustanova uključuje seminare za studente ili webinare kao dio nastavnog plana i programa, te daje mogućnost da studenti odaberu određene sadržaje koji nisu navedeni u planu i programu. Predavanja na doktorskim studijima mogu nositi maksimalno 20% ukupnih aktivnosti i obaveza studenata.</p>
2.8.	<p>Visokoškolska ustanova osigurava: interdisciplinarnost/multidisciplinarnost plana i programa, internacionalizaciju nastavnog plana i programa, interakciju sa profesionalnom praksom, realizaciju praktične nastave i aktivnoučešću studenata u naučnom/umjetničkom istraživanju u okviru studijskog programa.</p>

3. Učenje, poučavanje i vrednovanje usmjereni na studenta	<p>3.1. Visokoškolska ustanova ima definirne i javno dostupne procedure za pravedno, transparentno i dosljedno ocjenjivanje studenata kroz različite oblike provjere znanja i vještina u skladu sa specifičnostima i postavljenim ciljevima studijskog programa, kao i žalbene procedure.</p> <p>3.2. Procedure ocjenjivanja regulišu: organizaciju testova i ispita, kriterije i metode ocjenjivanja od strane ispitivača i komisije, transparentnost ocjenjivanja tj. upoznatost studenata sa zahtjevima koje nosi ispitivanje i osiguranje kvaliteta cijelog procesa provjere znanja.</p> <p>3.3. Akademska osoblje na svim ciklusima studijskih programa motivira i uključuje studente na preuzimanje aktivne uloge u svim elementima istraživačkog, naučno-istraživačkog i nastavno- obrazovnog procesa uz odgovarajuće usmjeravanje, konsultacije i podršku.</p> <p>3.4. Ustanova ima proceduru koja definira postupak izrade, strukturu i vrednovanje završnog rada određenog ciklusa studija, kao i prava</p>
--	---

	<p>obaveze studenta i mentora i uslove za mentorstvo.</p> <p>3.5. Predstavnici studenata su uključeni u rad tijela visokoškolske ustanove čija je nadležnost upravljanje i donošenje odluka.</p> <p>3.6. Visokoškolska ustanova ima uspostavljen mehanizam i procedure za podršku studentima za savjetovanje o budućem razvoju karijere, te obezbjeđivanje informacija u skladu sa potrebama studenata.</p>
<p>4. Upis napredovanje studenata, priznavanje i certificiranje</p>	<p>4.1. Visokoškolska ustanova osigurava upis studenata na studijski program bilo koje ciklusa na osnovu zakonskih odrednica, jasnih i transparentnih kriterija i procedura uz javno objavljivanje konkursa (na web stranici ustanove i u medijima, u skladu sa društvenim potrebama, obezbijeđenim resursima i na osnovu uspjeha u prethodnom školovanju i provjere znanja, sklonosti i sposobnosti kandidata.</p> <p>4.2. Visokoškolska ustanova ima uspostavljene procedure za priznavanje visokoobrazovnih kvalifikacija, razdoblja studija i prethodnog učenja, a što podrazumjeva i priznavanje neformalnog i formalnog učenja ključni su elementi osiguravanja napretka studenata kroz studij te poticaj za mobilnost. Procedure za priznavanje su u skladu sa Lisabonskom konvencijom o priznavanju.</p> <p>4.3. Visokoškolska ustanova ima procedure da studentima dodijeli dokument koja pojašnjava stečenu kvalifikaciju, uključujući ostvarene ishode učenja te kontekst, razinu, sadržaj i status studija koji su pohađali i uspješno završili.</p>

<p>5. Ljudski potencijali</p>	<p>5.1. Visokoškolska ustanova osigurava dovoljan broj kompetentnog akademskog (nastavnici i saradnici) i neakademskog osoblja zakvalitetnu realizaciju studijskog programa u skladu sa odgovarajućim aktom nadležne obrazovne vlasti koja propisuje kriterije za licenciranje.</p> <p>5.2. Visokoškolska ustanova ima definiranu politiku upravljanja ljudskim potencijalima sa, jasnim i transparentnim kriterijima za zapošljavanje akademskog osoblja, zaduženjima, opterećenjem i odgovornostima, kriterijima za profesionalni razvoj, napredovanje istručno usavršavanje akademskog osoblja i mehanizme za praćenje rada akademskog osoblja sa mjerama za unapređenje.</p> <p>5.3. Visokoškolska ustanova potiče istraživački, odnosno naučno- istraživački i umjetnički rad svog osoblja, posebno kroz međunarodne naučno-istraživačke projekte, te zajedničke aktivnosti mentora i studenta na iznalažanju grantova ili stipendija.</p> <p>5.4. Visokoškolska ustanova podstiče obuke administrativnog i pomoćnog osoblja posebno u vezi informatičkih i sistema upravljanja.</p>
<p>6. Resursi finansiranje</p>	<p>i 6.1. Visokoškolska ustanova osigurava adekvatne resurse za izvođenju studijskog programa koji su dostatni i dostupni studentima u skladu sa Preporukama Agencije o kriterijima za licenciranje visokoškolskih ustanova i studijskih programa u BiH i odgovarajućim aktom nadležne obrazovne vlasti koja propisuje</p>

	<p>kriterije za licenciranje.</p> <p>6.2. Visokoškolska ustanova osigurava obaveznu i specifičnu potrebnu opremu za izvođenje studijskog programa/predmeta prema zahtjevima naučne oblasti/uže naučne oblasti. Visokoškolska ustanova, osigurava obaveznu i dopunsku literaturu za svaki pojedini predmet koja po sadržaju podržava realizaciju predmeta.</p> <p>6.3. Visokoškolska ustanova čini dostupnim studentima i akademskom osoblju dovoljan broj kompjuterskih prostorija sa pristupom internetu i biblioteku s adekvatnom prostorijom za čitanje, pretraživačima i naučnim i drugim bazama podataka.</p> <p>6.4. Visokoškolska ustanova ima izrađen plan ulaganja u fizičke resurse i opremu za naučno-istraživački rad i nastavno-obrazovnu djelatnost.</p> <p>6.5. Visokoškolska ustanova osigurava kroz ugovorne odnose sa drugim VŠU i istraživačkim centrima mogućnost korištenja njihovih resursa.</p>
<p>7. Upravljanje informacijama</p>	<p>7.1. Visokoškolska ustanova ima uspostavljen sistem redovitog prikupljanja informacije o svim aspektima studijskih programa: o stopi uspješnosti studenata, napuštanju studija, zapošljivosti svršenih studenata i slično, analizira ih sa ciljem dobijanja jasne slike o uspješnosti realizacije obrazovnih ciljeva i unaprijeđenja politike studija.</p> <p>7.2. Visokoškolska ustanova redovno prikuplja i analizira podatke o broju i starosnoj strukturi akademskog osoblja, spolu, odnosu broja nastavnika i studenata, odnosu vlastitog i gostujućeg kadra kao i podatke anketiranja osoblja od strane studenata.</p>
<p>8. Informiranje javnosti</p>	<p>8.1. Visokoškolska ustanova objektivno i pravovremeno informiše javnost ažuriranim informacijama o svim aspektima formalno odobrenih (licenciranih) i/ili akreditiranih studijskih programa koje nudi na određenim ciklusima studija, sa posebnim osvrtom na definirane ciljeve studijskih programa i ishode učenja. Podaci o akademskim karijerama zaposlenog i angažovanog osoblja su javno objavljeni.</p> <p>8.2. Dio ukupnih informacija je i na engleskom jeziku, a sve</p>

	<p>informacije koje se odnose na doktorske studije su u potpunosti prezentirane i na engleskom jeziku.</p>
9. Kontinuirano praćenje, periodična evaluacija i revizija studijskih programa	<p>9.1. Visokoškolska ustanova ima uspostavljene procedure za periodičnu evaluaciju, unapređenje i prestrukturiranje postojećih studijskih programa. Procedure uključuju studente i druge unutrašnje i vanjske zainteresirane strane.</p> <p>9.2. Visokoškolska ustanova periodično evaluira nastavni plana i program, nastavni proces, stepen realizacije ishoda učenja i njihovu relevantnost za tržište rada. putem anketiranja studenata, akademskog i administrativnog osoblja, te povratne informacije koristi za inoviranje i unapređenja istog.</p> <p>9.3. Visokoškolska ustanova prati i evaluira realizaciju: akcionog plana</p>

	<p>internacionalizacije, benefite od potpisanih Ugovora o međunarodnoj saradnji, procenat stranih studenata i profesora; broj i napredak svojih studenata na stručnom usavršavanju u inostranstvu; upošljavanje nosilaca titule doktora i sl.</p> <p>9.4. Visokoškolska ustanova redovno evaluira kvalitet, savremenost i dostupnost resursa putem anketiranja akademskog osoblja i studenata.</p>
10. Mobilnost akademskog osoblja i studenata	<p>10.1. Visokoškolska ustanova/studijski program promoviše i unapređuje mobilnost akademskog osoblja i studenata putem zajedničkih prijava i učešća na projektima sa drugim visokoškolskim ustanovama iz zemlje i inozemstva.</p> <p>10. 2. Visokoškolska ustanova uspostavlja mehanizme za ostvarivanje bilateralne i multilateralne razmjene studenata sa inostranim visokoškolskim ustanovama kroz različite programe i mreže studentske razmjene uz priznavanje vremena, ocjena i ECTS bodova ostvarenih tokom razmjene.</p> <p>10.3. Visokoškolska ustanova kadrovski i finansijski osnažuje kapacitete službi za međunarodnu saradnju i dvosmjernu mobilnost akademskog osoblja i studenata. Ova služba prati i evaluira mobilnost, te Senatu dostavlja godišnji Izvještaj o mobilnosti akademskog osoblja i studenata sa prijedlogom mjera za unaprijeđenje.</p>

Član 10. (Analiza predmeta)

(1) Analiza predmeta i godišnji izvještaj analize studijskog programa, kojim se analiziraju rezultati nastave u okviru nastavnog plana i programa i utvrđuje prijedlog mjera za unapređenje, se vrši na kraju akademske godine i provodi je nosilac predmeta i program koordinator, koji prikuplja podatke sa svakog predmeta za pripremu Izvještaja.

(2) Analiza se dostavlja u pisanoj formi koordinatoru programa na obrascu **F_253**, koji zbirno analizira podatke o realizaciji relevantnog studijskog programa, te ih zajedno sa prijedlogom korektivnih mjera prosljeđuje sekretaru fakulteta za razmatranje na vijeću fakulteta.

Član 11. (Ukidanje/mirovanje studijskog programa)

INTERNATIONAL UNIVERSITY OF SARAJEVO
INTERNACIONALNI UNIVERZITET U SARAJEVU

- (1) Odluku o ukidanju/mirovanju studijskog programa donosi Senat na prijedlog vijeća fakulteta, uz saglasnost Upravnog odbora.
- (2) Prijedlog vijeća fakulteta dostavlja se Senatu, popunjen u slobodnoj formi.
- (3) Odluka o ukidanju/mirovanju studijskog programa sa planom postepenog ukidanja/mirovanja se saopštava studentima Univerziteta.

Član 12. (Arhiviranje)

- (1) Sve izmjene i dopune studijskih programa definisane ovim Pravilnikom Ured za osiguranje kvaliteta mora arhivirati i evidentirati objavljivanjem najnovije verzije studijskog programa sa obaveznom pozivom na broj u kojem se navodi verzija i godina, koja se upisuje u desni ugao naslovne stranice.
- (2) Također, jedan primjerak se dostavlja službenoj arhivi IUS-a, a jedan primjerak relevantnom sekretaru Fakulteta.

Član 13. (Završne odredbe)

- (1) Ovaj Pravilnik stupa na snagu danom donošenja, a primjenjuje se od dana objavljivanja na internet stranici Univerziteta.
- (2) Stupanjem na snagu ovog Pravilnika prestaje da važi dosadašnji Pravilnik o prihvatanju, provođenju i evaluaciji studijskih programa na IUS-u, broj IUS SENAT 11-1467/21 od 16. 07.2021. godine.

REKTOR

Prof. Dr. Ahmet YILDIRIM

Dostavlja se:

- 1x fakultetima/odsjecima
- 1x Uredu za osiguranje kvaliteta
- 1x Služba za pravnu i normativnu djelatnost
- 1x a/a

INTERNATIONAL UNIVERSITY OF SARAJEVO
INTERNACIONALNI UNIVERZITET U SARAJEVU

INTERNATIONAL UNIVERSITY OF SARAJEVO
INTERNACIONALNI UNIVERZITET U SARAJEVU

INTERNATIONAL UNIVERSITY OF SARAJEVO
INTERNACIONALNI UNIVERZITET U SARAJEVU

F_253/23 ver.0

Popunjen obrazac se u digitalnom formatu dostavlja koordinatoru matičnog programa po završetku semestra.

Analiza predmeta (samoevaluacija predavača)

Član akademskog osoblja koji je držao predmet:	
Fakultet:	
Studijski program:	
Akadska godina/ semestar:	
Datum:	

Šifra predmeta	
Naziv predmeta	
Broj studenata koji su se upisali na predmet	
Broj studenata koji su odustali od predmeta	
Prosječna ocjena na predmetu	
Evaluacija predmeta od strane studenata	
Prijedlog mjera za poboljšanje - opisno	

Extend as appropriate

INTERNATIONAL UNIVERSITY OF SARAJEVO
INTERNACIONALNI UNIVERZITET U SARAJEVU

INTERNATIONAL
UNIVERSITY OF SARAJEVO

ELABORAT

**ZAHTJEV ZA KREIRANJE I USVAJANJE NOVIH STUDIJSKIH PROGRAMA NA
INTERNACIONALNOM UNIVERZITETU U SARAJEVU (IUS)**

INTERNATIONAL UNIVERSITY OF SARAJEVO
INTERNACIONALNI UNIVERZITET U SARAJEVU

INTERNATIONAL UNIVERSITY OF SARAJEVO
INTERNACIONALNI UNIVERZITET U SARAJEVU

Quality Assurance Office F-166/22

SADRŽAJ

UVOD.....	3
OPĆE INFORMACIJE	4
I OPRAVDANOST POKRETANJA STUDIJSKOG PROGRAMA.....	5
II CILJEVI STUDIJSKOG PROGRAMA I ISHODI UČENJA.....	6
III DIZAJN STUDIJSKOG PROGRAMA.....	7
IV RESURSI.....	8
PRILOZI.....	8

INTERNATIONAL UNIVERSITY OF SARAJEVO
INTERNACIONALNI UNIVERZITET U SARAJEVU

INTERNATIONAL UNIVERSITY OF SARAJEVO
INTERNACIONALNI UNIVERZITET U SARAJEVU

Quality Assurance Office F-166/22

UVOD

Pojmovi koji se koriste u dokumentu:

Standard – jasno definisan nivo kvalitete pojedinog aspekta kvalitete studijskog programa.

Opis ispunjenosti – elementi koji se uzimaju u obzir prilikom procjene usklađenosti aspekta kvalitete predloženog studijskog programa sa standardom/standardima.

Instrukcije – služe Predlagaču da pripremi Zahtjev za pokretanje novog studijskog programa.

Dokaz – podaci (činjenice) na osnovu kojih se izvodi zaključak o nivou ispunjavanja standarda.¹

Zahtjev je podijeljen u četiri oblasti u okviru kojih studijski program mora zadovoljiti minimalne kriterije u skladu sa navedenim pravnim okvirom i opštim aktima IUS-a.

Dokumenat pokriva aspekte studijskog programa koji su razvrstani po sljedećim tematskim cjelinama:

- I: Opravdanost pokretanja studijskog programa
- II: Ciljevi i predviđeni ishodi učenja studijskog programa
- III: Dizajn studijskog programa
- IV: Resursi

¹ Dokazi navedeni u ovom dokumentu služe kao primjeri koje Predlagač može priložiti kako bi potkrijepio opravdanost osnivanja novog studijskog programa. Predlagač može priložiti i druge dokaze. Istovremeno, priloženi dokazi omogućavaju Stručnoj komisiji da ocijeni svrsishodnost i opravdanost uspostavljanja novog studijskog programa. Kao i u slučaju Predlagača, Stručna komisija može koristiti i druge dokaze koje Predlagač nije podnio uz svoj zahtjev.

INTERNATIONAL UNIVERSITY OF SARAJEVO
INTERNACIONALNI UNIVERZITET U SARAJEVU

INTERNATIONAL UNIVERSITY OF SARAJEVO
INTERNACIONALNI UNIVERZITET U SARAJEVU

Quality Assurance Office F-166/22

ZAHTJEV ZA KREIRANJE I USVAJANJE NOVIH STUDIJSKIH PROGRAMA NA INTERNACIONALNOM UNIVERZITETU U SARAJEVU (IUS)

OPĆE INFORMACIJE

PREDLAGAČ	
TIJELO ODGOVORNO ZA IMPLEMENTACIJU STUDIJSKOG PROGRAMA	
NAZIV STUDIJSKOG PROGRAMA (B/H/S)	B/H/S ENG
CIKLUS STUDIJA	
CILJ STUDIJSKOG PROGRAMA	
NAUČNA/UMJETNIČKA OBLAST	
DA LI STUDIJSKI PROGRAM PRIPADA REGULISANOJ PROFESIJ	
JEZIK NA KOJEM SE IZVODI STUDIJ	
USLOVI UPISA NA STUDIJ	
KVALIFIKACIJA - STRUČNO I NAUČNO ZVANJE KOJE SE STIČE PO USPJEŠNOM OKONČANJU STUDIJSKOG PROGRAMA	B/H/S ENG
TRAJANJE STUDIJA	
UKUPNI BROJ ECTS PO OKONČANJU STUDIJA	
ORGANIZACIJA NASTAVE²	<i>nastavni prostor visokoškolske ustanove/na daljinu/ kombinovano/ u prostorima drugih poslovnih subjekata u slučaju izvođenja dualnog obrazovanja</i>
NAČIN IZVOĐENJA STUDIJA	<i>REDOVNO/VANREDNO</i>

² Podvući sve što je relevantno

I OPRAVDANOST POKRETANJA STUDIJSKOG PROGRAMA

<p><i>I.1. Jasno je obrazložena opravdanost pokretanja novog studijskog programa u odnosu na potrebe tržišta, kao i društva u cjelini. (Tačka standarda XX)</i></p>	<p>Popunjava Komisija</p> <p>3 - potpuno opravdano 2 -potrebno doraditi (manje izmjene) 1 -potrebno doraditi (veće izmjene) 0 - neopravdano</p>
<p>Instrukcije</p> <p>Predlagač je dužan da:</p> <ul style="list-style-type: none">- obrazloži opravdanost pokretanja novog studijskog programa na osnovu provedene analize potreba koja obavezno uključuje mišljenja internih i eksternih zainteresovanih strana- obrazloži usklađenost sa Strategijom razvoja visokog obrazovanja Kantona Sarajevo i potrebama profesionalnog sektora na nivou najnovijih naučnih spoznaja- obrazloži uporedivost sa postojećim studijskim programima u EU ili svijetu, kao i dodatnu vrijednost/--inovativnost programa koji se predlaže. <p><u>Primjeri dokaza:</u></p> <ul style="list-style-type: none">- kratka analiza zapošljivosti studenata po završetku studija koja uključuje mišljenje tri organizacije sa tržišta rada, a koje su relevantne za predloženi studijski program i/ili provedena anketa o mogućnostima zaposlenja- procjena broja studenta koji bi se mogli upisati s obzirom na predviđene resurse, broj akademskog osoblja, opremu, prostor- usklađenost sa razvojnim i/ili obrazovnim strategijama KS, FBiH i/ili BiH - relevantni navodi	<p>Obrazloženje Komisije:</p>

II CILJEVI STUDIJSKOG PROGRAMA I ISHODI UČENJA

<p><i>II.1 Ciljevi i ishodi učenja studijskog programa su jasno definisani i podudarni sa sadržajem studijskog programa, kao i nivoom ciklusa studija.</i></p> <p><i>II.2 Ciljevi i ishodi učenja studijskog programa su u skladu sa važećom strategijom visokoškolske ustanove.</i></p> <p><i>II.3 Studijski program je usklađen sa naučnim i obrazovnim standardima i dostignućima određene naučne/umjetničke oblasti, zahtjevima srodnih naučnih oblasti u cilju sticanja multidisciplinarnih znanja, zahtjevima tržišta rada i međunarodnih reformskih procesa.</i></p> <p><i>II.4 Ishodi učenja su utvrđeni i navedeni na svakom nivou studijskog programa, te su povezani sa standardima kvalifikacija, Kvalifikacijskim okvirom u BiH i Okvirom kvalifikacija Evropskog prostora visokog obrazovanja (FQ-EHEA). (Tačka standarda XX)</i></p>	<p>Popunjavanje Komisija</p> <p>3 - potpuno opravdano 2 -potrebno doraditi (manje izmjene) 1 -potrebno doraditi (veće izmjene) 0 - neopravdano</p>
<p>Instrukcije Predlagač je dužan da:</p> <ul style="list-style-type: none">- jasno definiše ciljeve novog studijskog programa kao i predviđene ishode učenja, pri čemu ishodi učenja moraju biti mjerljivi, te uključivati i razvoj generičkih (transferable) i stručno specifičnih kompetencija.- obrazloži usklađenost ciljeva i ishoda učenja sa misijom, vizijom i važećom strategijom visokoškolske ustanove.- obrazloži na koji način je predloženi studijski program usklađen sa naučnim i obrazovnim standardima i dostignućima određene naučne/umjetničke oblasti, te zahtjevima srodnih naučnih oblasti u cilju sticanja multidisciplinarnih znanja, kao i zahtjevima tržišta rada.- dokaže da su predviđeni ishodi učenja povezani sa standardom kvalifikacija, Kvalifikacijskim okvirom u BiH i Okvirom kvalifikacija Evropskog prostora visokog obrazovanja (FQ-EHEA). <p><u>Primjeri dokaza:</u></p> <ul style="list-style-type: none">- popis ishoda učenja studijskog programa- Tabela 1. Matrica korelacije ishoda učenja iz standarda kvalifikacije sa ishodima učenja studijskog programa.- Referisanje na relevantne dijelove važeće IUS Strategije	<p>Obrazloženje Komisije:</p>

III DIZAJN STUDIJSKOG PROGRAMA

<p><i>III.1. Nastavni plan i program (kurikulum i silabusi) sadrži minimalno: pregled obaveznih i izbornih predmeta, tj. okvirni sadržaj nastavne materije za svaki od predmeta (podijeljen prema broju sedmica/nastavnih jedinica u sklopu jednog semestra), opterećenje studenta po predmetu, bodovnu vrijednost svakog predmeta iskazanu u skladu sa ECTS bodovima, načine provjere i vrednovanja kontinuiranog sticanja znanja studenta, bodovnu ECTS vrijednost završnog rada na I i II ciklusu studija, metode osiguranja kvaliteta, listu obavezne i dopunske literature za svaki pojedini predmet, obaveznu i specifičnu opremu za izvođenje programa/predmeta prema zahtjevima naučne/umjetničke oblasti.</i></p> <p><i>III.2. Internacionalizacija te interdisciplinarnost/multidisciplinarnost studija, interakcija sa profesionalnom praksom, realizacija praktične nastave je osigurana kroz predloženi kurikulum i silabuse.</i></p>	<p>Popunjavanje Komisija</p> <p>3 - potpuno opravdano 2 - potrebno doraditi (manje izmjene) 1 - potrebno doraditi (veće izmjene) 0 - neopravdano</p>
<p>Instrukcije</p> <p>Predlagač je dužan priložiti:</p> <ul style="list-style-type: none">- kurikulum i silabuse predmeta u skladu sa već uspostavljenom dobrom praksom na IUS-u.- Tabela br. 2. Ishodi učenja na nivou studijskog programa, korelacija predmet-ishodi učenja	<p>Obrazloženje Komisije:</p>

IV RESURSI

<p><i>IV 1 IUS osigurava potrebna finansijska sredstva za organizaciju rada i kvalitetnu implementaciju planiranog studijskog programa.</i></p> <p><i>IV 2 Prostor, oprema i cjelokupna infrastruktura (učionice, laboratoriji, biblioteka) odgovarajući su za provedbu studijskog programa i osiguravaju postizanje predviđenih ishoda učenja.</i></p> <p><i>IV 3 Biblioteka je dovoljno opremljena ponudom knjiga ili elektronskim izvorima kojima pokriva obaveznu literaturu navedenu u silabusima predmeta</i></p> <p><i>(Standard XX)</i></p>	<p>Popunjavanje Komisija</p> <p>3 - potpuno opravdano 2 -potrebno doraditi (manje izmjene) 1 -potrebno doraditi (veće izmjene) 0 - neopravdano</p>
<p>Instrukcije Predlagač je dužan:</p> <p>Priložiti listu literature koja postoji u biblioteci i/ili se namjerava nabaviti u toku implementacije studijskog programa</p> <ul style="list-style-type: none">- priložiti: Inicijalno odobrenje za uspostavljanje novog studijskog programa, potpisano od strane rektora, kojim se utvrđuje da su osigurana finansijska sredstva za kvalitetnu implementaciju studijskog programa.- Prijedlog broja nastavnog osoblja odgovarajućeg stručnog profila za realizaciju nastave u skladu sa važećim standardima i normativima vezanim za opterećenje i pokrivenost nastave.- Naveći prostor, opremu i ostalu infrastrukturu (učionice, laboratoriji) koji su nepohodni za provođenje studijskog programa i koji osiguravaju postizanje predviđenih ishoda učenja. Ovdje se misli na 1. postojeću i 2. planiranu infrastrukturu.	<p>Obrazloženje Komisije:</p>

PRILOZI

Tabela Matrica 1.

Tabela Matrica 2.